

DECEMBER 2006
ADVIES RDA 2006/09

EVALUATIE EN TOEKOMST VAN HET EUROPESE DIERGEZONDHEIDSBELEID:

ADVIES AAN DE MINISTER VAN LANDBOUW,
NATUUR EN VOEDSELKwaliteit INZAKE HET IN TE
NEMEN STANDPUNT TEN AANZIEN VAN DE
EVALUATIE EN TOEKOMST VAN HET EUROPESE
DIERGEZONDHEIDSBELEID

SAMENSTELLING VAN DE RAAD

- Prof. dr. H. Vaarkamp, voorzitter Raad voor Dierenaangelegenheden
- A. Achterkamp
- prof. dr. L.J. Hellebrekers bezoekadres:
- ir. M.J.B. Jansen Laan van Nieuw Oost Indië 131-133
- drs. S.B.M. Jongerius 2593 BM Den Haag
- J.Th. de Jongh
- ir. B.J. Odink postadres:
- mr. A. Oppers Postbus 90428
- ir. C.A.C.J. Oomen 2509 LK Den Haag
- prof. dr. A. Pijpers
- S.J. Schenk telefoon 070 3785266
- prof. dr. F.J. van Sluijs fax 070 3786336
- H.W.A. Swinkels email info@rda.nl
- drs. P.A. Thijsse
- drs. H.M. van Veen
- prof. dr. J.H.M. Verheijden
- ir. A. Vermuë
- drs. P. van der Wal

Secretaris: dr. drs. I.D. de Wolf

INHOUDSOPGAVE

Advies	5
Onderbouwing van het advies.	
1. Inleiding.....	7
2. Evaluatie	7
2.1 Preventie.....	7
2.2 Bestrijding	8
2.3 Financiering van dierziekteuitbraken	8
2.4 Communicatie	9
2.5 Controle en handhaving.....	9
3. De toekomstige Europese regelgeving	9
3.1 Structuur van de toekomstige Europese regelgeving.....	9
3.2 Inhoud van het toekomstige Europese diergezondheidsbeleid.....	11
3.2.1 Reeds door de Raad uitgebrachte punten van aandacht	11
3.2.2 Aanvullende aandachtspunten.....	11
Literatuurlijst	16
Bijlagen	
1. Samenstelling werkgroep	17
2. Overzicht van publicaties	18

ADVIES

De Europese Commissie heeft te kennen gegeven dat zij in 2007 met een witboek wil komen over het toekomstige Europese diergezondheidsbeleid. De directie Voedselkwaliteit en Diergezondheid van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft de Raad voor Dierenaangelegenheden verzocht om met een advies hierover te komen.

De Raad geeft in dit advies aan welke aandachtspunten van Nederlandse zijde in het witboek meegenomen moeten worden.

De Raad is van mening dat de Europese basis regelgeving langere tijd mee moet gaan, zonder continu ingrijpende veranderingen. De basisregelgeving moet daarom flexibel kunnen inspelen op en rekening houden met nieuwe ontwikkelingen, zoals de gevolgen van de implementatie van de Europese Ecologische hoofdstructuur en nieuwe wetenschappelijke ontwikkelingen.

De Raad adviseert om de inbreng van Nederlandse zijde te beperken tot vier hoofdthema's. Dit zijn:

1. preventie
2. bestrijding
3. financiering
4. communicatie

1. PREVENTIE

De Raad komt tot een negental te onderscheiden aandachtvelden (zie: Onderbouwing, hoofdstuk 3.2.2.1, blz 11) die gericht zijn op het verkleinen van de risico's op de insleep en verspreiding van zeer besmettelijke dierziekten. Van belang bij het preventieve beleid is dat maatregelen zijn gebaseerd op risico-analyses.

2. BESTRIJDING

Voor het bestrijdingsbeleid adviseert de Raad toe te werken tot het kunnen gebruiken van vaccinaties bij alle dierziekten. Tegelijkertijd moet zijn verzekerd dat producten van gevaccineerde dieren of de dieren zelf zonder beperkingen in het internationale verkeer kunnen worden gebracht als de dieren afkomstig zijn uit gebieden waarvoor in het kader van de bestrijding van een ziekte geen beperkingen zijn opgelegd.

De Raad adviseert om in het kader van het Europese gedachtegoed te komen tot (grensoverschrijdende) compartimentering of regionalisering bij een uitbraak van een bepaalde zeer besmettelijke dierziekte.

De Raad adviseert ook bij de bestrijding te kijken naar mogelijkheden tot een gedifferentieerd beleid ten aanzien van hobbydieren.

De Raad adviseert verder om er bij de Europese lidstaten op aan te dringen om bestrijdingsmaatregelen zoveel mogelijk op nationaal niveau te nemen of te coördineren.

3. FINANCIERING

Er zijn grote verschillen in de financiering van kosten van dierziekteuitbraken tussen de verschillende lidstaten. Dit geldt zowel voor de directe kosten tengevolge van uitbraken alsook de vervolgschade.

De Raad adviseert het ministerie van LNV om te pleiten voor harmonisatie van de wijze van bekostiging van uitbraken van dierziekten en de vervolgschade.

4. COMMUNICATIE

De informatie over uitbraken van dierziekten, bestrijdingsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld de inzet van vaccinatie, maar ook de preventieve maatregelen moet goed worden gecommuniceerd naar de maatschappij. Onjuiste of gebrekkige informatie kan leiden tot een geringer vertrouwen in de producten en in de aanpak van dierziekteuitbraken. De Raad adviseert om de Europese Commissie daarbij een grote rol te laten spelen, omdat zij naar alle waarschijnlijkheid het meest objectief informatie kunnen verstrekken en,

met name ook naar derde landen, de informatie voor de verschillende lidstaten kunnen harmoniseren.

De Europese informatiekkanalen zullen daarvoor wel beter toegankelijk gemaakt moeten worden voor het publiek.

ONDERBOUWING VAN HET ADVIES

1. INLEIDING

De Europese Commissie heeft te kennen gegeven dat zij in 2007 met een witboek wil komen over het toekomstige Europese diergezondheidsbeleid. In dat kader heeft de Europese Commissie de lidstaten gevraagd met aandachtspunten te komen die in het witboek meegenomen moeten worden. De directie Voedselkwaliteit en Diergezondheid heeft de Raad voor Dierenaangelegenheden verzocht om met een advies hierover te komen.

De Raad heeft zich in haar advies gericht tot de zeer besmettelijke dierziekten, zoals varkenspest, mond- en klauwzeer, de Aviaire Influenza, West Nile Fever en Bleu Tongue die volgens de huidige Europese regelgeving verplicht bestreden moeten worden. De reden hiervoor is dat deze ziekten zowel economisch als maatschappelijk de grootste impact hebben in vergelijking met de andere besmettelijke ziekten die in de huidige Europese regelgeving worden aangemerkt als meldingsplichtig. De Raad wil daarmee echter niet zeggen dat laatstbedoelde dierziekten niet belangrijk zijn.

Nieuwe Europese regelgeving zal vele jaren van kracht moeten zijn. Een fundamentele herziening

van het Europese diergezondheidsbeleid betekent dan ook dat rekening gehouden moet worden met alle mogelijke factoren die de komende decennia van belang kunnen zijn voor dit onderwerp.

Verwacht mag worden dat de toekomstige Europese regelgeving op het gebied van diergezondheid in de vorm van kaderregelgeving zal worden opgezet en dat daarbinnen de Europese Commissie in de uitvoering een aantal bevoegdheden krijgt.

In dit advies zal vooral gekeken worden naar elementen die in de toekomst van belang kunnen zijn voor het Europese, maar ook voor het Nederlandse, diergezondheidsbeleid en die daarom volgens de Raad in de komende discussie over het Europese diergezondheidsbeleid door Nederland naar voren moeten worden gebracht.

2. EVALUATIE

2.1. Preventie

In de huidige bestrijdingsrichtlijnen worden zaken geregeld op het gebied van dierziekten op het moment dat er sprake is van een verdenking van een dierziekteuitbraak of als er inderdaad een dierziekte is uitgebroken. Voor preventie is er weinig geregeld ofwel zijn zaken versnipperd over

andere regelgeving. Er is geen coherent preventiebeleid.

De belangrijkste regels op het terrein van de preventie zijn:

- Goede reiniging en ontsmetting op alle bedrijven en bij transport en verzamelplaatsen bij alle diersoorten met adequate regelgeving. Dit is alleen bij een uitbraak geregeld in de dierziektebestrijdingsrichtlijnen.

- Registratie dieren en bedrijven
Preventie van insleep van dierziekten in het hygiënepakket (waar de eisen staan voor de registratie van bedrijven) alleen uitgewerkt voor dierziekten vanuit een voedselveiligheidsaspect. Niet in het kader van preventie van insleep.

2.2. Bestrijding

De huidige Europese regelgeving op het gebied van bestrijding van dierziekten kenmerkt zich door een verscheidenheid aan bestrijdingsvormen. Is enting bij NCD toegestaan, bij vele andere ziekten licht dit veel moeilijker. Door de meest recente uitbraken van vogelpest moet er geconstateerd worden dat er het afgelopen jaar wel een wijziging in het Europese beleid is opgetreden. Er mag nu in bepaalde gevallen gevaccineerd worden. Bij vogelpest is er een mogelijkheid tot preventieve vaccinatie en bij KVP en MKZ is er ruimte voor noodvaccinaties. De meeste andere zeer besmettelijke dierziekten worden op hoofdlijnen bestreden met een vorm van stamping out, waarbij

er geen onderscheid wordt gemaakt tussen besmette en niet besmette dieren. Deze laatste vorm van bestrijding wordt in de Nederlandse samenleving niet meer geaccepteerd, omdat daarbij ook veel gezonde dieren gedood worden, terwijl daar geen directie noodzaak voor bestaat als gebruik wordt gemaakt van de nieuwste wetenschappelijke inzichten.

Het grootste probleem van de (nood)vaccinaties is dat de gevaccineerde, niet-geïnfecteerde dieren en producten van die dieren in verschillende landen, met name buiten de Europese Unie, moeilijk of niet geaccepteerd worden.

Kenmerkend is ook dat er in de huidige regelgeving geen onderscheid wordt gemaakt tussen de commerciële houderij en bijvoorbeeld de hobbydierhouderij, hoewel de risico's voor insleep en de verspreiding van besmettelijke dierziekten binnen die twee sectoren mogelijk verschillend zijn en derhalve in bepaalde gevallen een verschillend preventie- en bestrijdingsbeleid gehanteerd zou kunnen worden.

2.3. Financiering van dierziekteuitbraken.

De financiering van dierziekteuitbraken verschilt in de praktijk sterk van land tot land. Dit geldt zowel voor de bestrijdingskosten als de vergoedingskosten voor de dieren die gedood moeten worden in het kader van de bestrijding en

de bekostiging van eventuele vervolgschade. Deze verschillen brengen een duidelijke concurrentievervalsing met zich mee.

2.4. Communicatie

De maatschappij voelt zich steeds meer betrokken bij dierziekten. Onnauwkeurige of onvolledige informatie kan snel leiden tot verschillende soorten reacties. Voorbeelden daarvan zijn de afgelopen jaren voldoende geweest. Bekend is de teruggang van vleesconsumptie ten gevolge van de BSE-crisis in een aantal lidstaten, mede veroorzaakt door onduidelijk informatie naar de burgers. Goede communicatie is noodzakelijk om dit soort problemen zoveel mogelijk te voorkomen en ook om het vertrouwen, in zowel de overheidsinstellingen als de sector, overeind te houden.

2.5. Controle en handhaving

De huidige regels geven aan welke controles moeten worden uitgevoerd bij de im- en export en transport van producten van dierlijke oorsprong en dieren zelf. Uit de inspectierapporten van de Europese Commissie van de afgelopen jaren blijkt dat de lidstaten de controles op een aantal punten nog sterk kunnen verbeteren.

3. DE TOEKOMSTIGE EUROPESE REGEL-GEVING

Voor de discussie in de Europese Unie over de herziening van het Europese diergezondheidsbeleid adviseert de Raad om de discussie te concentreren op een aantal hoofdpunten. Hierbij moet onderscheid worden gemaakt naar de structuur en naar de inhoud van de nieuwe regelgeving.

3.1. Structuur van de toekomstige Europese regelgeving

De Raad adviseert om de nieuwe regelgeving zo op te stellen dat rekening gehouden kan worden met ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op risico's op insleep en verspreiding van dierziekten en op mogelijkheden om zowel op het gebied van preventie als op het gebied van bestrijding een gedifferentieerd beleid te kunnen voeren, gebaseerd op risico-analyses. Kortom, de nieuwe Europese regels op het gebied van het diergezondheidsbeleid moeten flexibel van opzet zijn.

De Raad is van mening dat voor een aantal items in de toekomst wellicht een differentiatie in aanpak mogelijk is op basis van risicoanalyses, zowel op het gebied van preventie als op het gebied van bestrijding, en met eenzelfde effectiviteit.

3.1.1. Ruimtelijke ordening

In de huidige plannen voor de ruimtelijke indeling van Nederland zal er op hoofdlijnen een indeling kunnen worden gemaakt in hoofdzakelijk agrarisch gebied, hoofdzakelijk verstedelijkt gebied en gebieden met een hoofdzakelijk natuurkarakter. Een scherpe scheiding van deze drie soorten gebieden zal echter niet geval zijn.

Vergelijkbare ontwikkelingen zijn er ook in de andere lidstaten van de Europese Unie.

In Nederland zal de ecologische hoofdstructuur de komende 10 jaren van steeds grotere betekenis worden. Dit betekent dat er rekening gehouden moet worden dat steeds meer natuurgebieden en verbindingzones zullen worden gecreëerd waar de in het wild levende dieren zich vrij kunnen bewegen. Het gaat dan met name om diersoorten zoals herten, wilde zwijnen en runderen en schapen. De Nederlandse Ecologische hoofdstructuur is een onderdeel van de Europese Ecologische hoofdstructuur. Door een grotere vrijheidsbeweging van een aantal in het wild levende dieren, die ook gevoelig zijn voor een aantal belangrijke zeer besmettelijke dierziekten, kan er een extra risicofactor ontstaan voor de insleep en verspreiding van deze ziekten.

Het is denkbaar dat maatregelen, zowel ter preventie als ter bestrijding van zeer besmettelijke dierziekten, in deze gebieden verschillend kunnen worden uitgevoerd. Wel zullen deze verschillende

aanpakken moeten zijn gebaseerd op onderbouwde wetenschappelijke gegevens. De Raad adviseert om voor de verschillende zeer besmettelijke dierziekten risicomodellen te ontwikkelen per gebiedskarakter en daarmee na te gaan of een gedifferentieerde preventie en bestrijdingsbeleid mogelijk is.

Daarbij is ook van groot belang dat het preventie- en het bestrijdingsbeleid tussen de lidstaten op elkaar afgestemd moet zijn bij grensoverschrijdende natuurgebieden en verbindingzones.

3.1.2. Wetenschappelijke ontwikkelingen

De laatste jaren heeft het wetenschappelijke onderzoek veel aandacht besteed aan dierziektebestrijding. De ontwikkeling van markervaccins is daar één van. De Raad vindt het van belang om met die ontwikkeling door te gaan. Verder is de Raad van mening dat er met name wetenschappelijk onderzoek op het gebied van epidemiologie, risicomodellen, virologie, monitoring etc. nog belangrijke stappen gezet kunnen worden. De opgedane wetenschappelijke kennis kan mogelijk resulteren in een gedifferentieerde aanpak van de preventie en de bestrijding, die ook maatschappelijke en financieel geaccepteerd wordt en op die manier in geheel Europa gehanteerd kan worden.

3.2. Inhoud van toekomstige Europese diergezondheidsbeleid

3.2.1. Reeds uitgebracht punten van aandacht

In het advies dat door de RDA en de Raad Landelijk gebied in december 2003 is gepubliceerd (RDA 2003/08) zijn reeds een aantal punten genoemd waar de EU- regelgeving tegen het licht moet worden gehouden. In dat advies zijn de volgende punten genoemd:

1. Verruiming van de vaccinatiemogelijkheden bij een uitbraak
2. Meer preventie en voorzorg, monitoring en early warning en on-site diagnostiek en beschikbaarheid van markervaccins
3. Verhandelbaarheid van gevaccineerde, niet-geïnfekteerde dieren en producten daarvan in eerste instantie binnen, en in tweede instantie buiten de EU
4. De gezamenlijke private-publieke financiering van een uitbraak van een dierziekte
5. Om het risico op insleep van ziekten te beperken zou het transport van levende dieren drastisch terug moeten worden gebracht
6. Mogelijkheid tot regionalisering van de veehouderij
7. Een permanente groep die zich bezig houdt de onderzoek, ontwikkeling en monitoring van de onder punt twee genoemd aspecten.

In dit advies zal niet op alle van de bovengenoemde punten verder worden ingegaan. Daarvoor wil de Raad wijzen op de onderbouwing van bovengenoemde punten die is vastgelegd in advies RDA 2004/01.

3.2.2. Aanvullende aandachtspunten

In onderstaand advies wordt ingegaan op de vier belangrijkste thema's waarvan de Raad adviseert om van Nederlandse zijde in te brengen in de Europese discussie. Deze punten zijn:

1. preventie
2. bestrijding
3. financiering
4. communicatie

3.2.2.1. Preventie

Een preventief beleid is vooral gericht op het verkleinen van de risico's op een uitbraak.

De Raad adviseert om in de Europese regelgeving een apart deel te wijden aan preventieve maatregelen. De Raad adviseert deze maatregelen toe te spitsen op:

1. Het vermijden van contacten tussen dieren uit risicovolle en niet-risicovolle gebieden voor bepaalde dierziekten.
2. Het kunnen volgen van de dierstromen. Hiervoor zijn een goedwerkend en waterdicht I&R-systeem en een diervolgsysteem nodig.

3. De risico's van import van dieren en dierlijke producten, b.v. bushmeat, van buiten de Europese Unie.
4. Voorkomen van insleep van ziekten door reizende personen of hun bagage.
5. Stimuleren van meer hygiënisch werken op de bedrijven, met de inachtneming dat verschillende soorten bedrijven mogelijk moeten blijven (bijvoorbeeld uitloop en verkoop van producten aan huis).
6. Reiniging en ontsmetting van transportmiddelen op alle bedrijven en verzamelplaatsen bij alle diersoorten waar dieren worden gelost. Hierbij moet ook de mogelijkheid worden gemaakt dat een lidstaat een tweede reiniging en ontsmetting kan eisen als er getwijfeld wordt over de kwaliteit van de eerste reiniging.
7. De aanpak gericht op een vermindering van het aantal herkomstadressen van dieren en de afnemende partijen (in Nederland de 1-op-1 leveranties) en beperking van diercontacten is ook in Europees verband van belang.
8. Een apart preventiebeleid ten aanzien van hobbydieren, omdat er verschillen tussen de hobbymatige en commerciële houderij kunnen bestaan die een verschillende aanpak tussen die twee sectoren rechtvaardigen. De EU moet een stimulerende rol spelen bij het onderzoek naar besmetting, verspreiding en

vaccinatie bij/van hobbymatig gehouden dieren.

9. Een verbeterde monitoring in Europees verband van in het wild levende, hobbymatig en bedrijfsmatig gehouden dieren om daarmee een betere risicobeoordeling te kunnen uitvoeren voor een uitbraak dan wel verspreiding van mogelijke besmettelijke dierziekten en daarop gebaseerd een specifiek preventiebeleid te ontwikkelen voor de diercategorieën.

In kader van een preventief beleid ten aanzien van hobbydieren speelt de identificatie en registratie van deze dieren een belangrijke rol. Voor schapen, geiten, runderen en varkens is individuele identificatie en registratie verplicht. De huidige Europese verordening staat volgens de Nederlandse interpretatie alleen oormerken toe. Echter, oormerken zijn niet voor alle hobbydieren geschikt. De meeste oormerken zijn te groot. De Raad acht het van belang dat in de Europese regelgeving de mogelijkheid wordt gegeven om te komen tot een effectieve, efficiënte, geaccepteerde en werkbaar I&R systeem voor hobbydieren.

Ook ten aanzien van de handel en het bijeenbrengen van hobbydieren is een wijziging van de EU-regelgeving van belang

Voor pluimvee en parkvogels stelt de EU nu dat gevaccineerde hobbymatig gehouden dieren niet naar tentoonstellingen mogen, en niet verhandeld

mogen worden. Voor ras- en fokverenigingen zijn tentoonstellingen en handel onmisbare elementen. Voor het verbod hierop als beleid zijn geen veterinaire noch economische argumenten.

Bij noodvaccinatie in geval van MKZ moeten gevaccineerde dieren, en verder niet besmette dieren, eveneens geëxporteerd kunnen worden. Bij zeldzame buitenlandse schapen- en geitenrassen is de uitwisseling van fokmateriaal over de grens van belang.

3.2.2.2. Bestrijding

Het principe van de huidige wijze van bestrijding van een zeer besmettelijke dierziekte door het instellen van verschillende zone 's rond een uitbraak kan ook in de toekomst overeind blijven. Wel vindt de Raad dat in de toezichtgebieden er verschillend kan worden omgegaan met dieren die via noodvaccinaties zijn ingeënt.

De Raad is van mening dat het toekomstige EU-beleid moet zijn gericht op het toestaan van vaccinatie (zowel noodvaccinatie als in de toekomst ook preventieve vaccinatie). Daartoe moet het onderzoek naar onderscheidende vaccins (markervaccins) voor de belangrijkste zeer besmettelijke dierziekten gestimuleerd worden, voor zover dat nog niet gebeurt. Tegelijkertijd moet de Commissie zich in de verschillende gremia (OIE, WTO) inzetten om de vermarkting van producten van gevaccineerde dieren mogelijk te

maken en daarvoor borgingsystemen ontwikkelen die de garantie kunnen geven dat gevaccineerde dieren niet zijn besmet met het veldvirus van de ziekte. Hiermee moet worden voorkomen dat noodvaccinatie leidt tot het vermijden van producten (zuivel, vlees, eieren) van geënte dieren waardoor de individuele ondernemer slachtoffer zou worden van een beleid dat maatschappelijk veel steun geniet.

Uit de inspectierapporten van de Europese Unie blijkt dat de snelheid tot het van kracht worden van bestrijdingsmaatregelen tussen lidstaten en binnen lidstaten tussen gebieden nogal een verschil. De Raad acht het van groot belang dat bij een uitbraak van een zeer besmettelijke dierziekte er snel en adequaat maatregelen worden genomen, zoals vervoersverboden etc. Voorkomen moet worden dat op het allerlaatste moment nog vele dieren worden getransporteerd uit het gebied waar een uitbraak heeft plaatsgevonden, omdat de maatregelen niet snel genoeg en adequaat van kracht kunnen worden. De Raad adviseert om op dit punt na te gaan wat de juridisch meest directe en snelste wijze is om maatregelen van de Europese Unie zo snel mogelijk van toepassing te laten worden in een lidstaat bij een uitbraak. De Raad adviseert om in iedere lidstaat bestrijdingsmaatregelen op nationaal niveau te laten nemen. Uitvoering van de maatregelen kan wel op lager bestuurlijk niveau gebeuren.

De Raad adviseert om de grote versnippering van regelgeving over de huidige, verschillende richtlijnen om te zetten in meer overzichtelijke regelgeving. De Raad pleit ervoor om de horizontale punten in de dierziektebestrijding in één document op te nemen, eventueel met een aparte bijlage waarin de specifieke punten per dierziekte worden opgenomen.

De Raad is er voorstander van dat een apart bestrijdingsbeleid gevoerd kan worden ten aanzien van hobbydieren en in het wild levende dieren in af te sluiten natuurgebieden. Dit in samenhang met het eerder genoemde preventiebeleid ten aanzien van deze categorieën.

Een belangrijk kenmerk van de Europese Unie is een vrij verkeer van goederen en diensten. Er is de laatste jaren herhaaldelijk voorgekomen dat bij een uitbraak van een dierziekte in een lidstaat de grenzen dicht gingen voor dieren en dierlijke producten uit alle delen van die lidstaat.

De Raad adviseert daarom om compartimentering of regio's voor alle zeer besmettelijk dierziekten mogelijk te maken in de Europese regelgeving. Handel uit de compartimenten of regio's waar geen beperkende maatregelen gelden moet mogelijk blijven. Daar zullen echter wel voorwaarden aan moeten worden gesteld, zoals:

1. een goed en waterdicht functionerend I&R systeem moet van kracht zijn voor de belangrijkste diersoorten.
2. een goed toegankelijke en eenvoudig te vinden informatiesysteem van de Europese Commissie en de lidstaten over de compartimenten/regio's en de beperkingen die gelden voor de compartimenten/regio's voor een bepaalde ziekte.

Een direct uitvloeisel van de uitgangspunten van de Europese Unie zou moeten zijn dat een uitbraak van een dierziekte vlak bij de grens, dezelfde maatregelen aan beide zijde van de grens genomen kunnen worden. De Raad adviseert daarom om het mogelijk te maken dat er grensoverschrijdende regio's of compartimenten kunnen ontstaan, waar hetzelfde bestrijdingsbeleid wordt gevoerd. Van belang is dat er dan een beslissingsbevoegdheid ontstaat die er voor zorgt dat eenduidige maatregelen getroffen kunnen worden in een dergelijke regio of compartiment.

3.2.2.3. Financiering

De financiering van een uitbraak verschilt op dit moment van lidstaat tot lidstaat. In de ene lidstaat wordt de financiering grotendeels doorbelast naar de sector, in een ander lidstaat worden de kosten uit de algemene middelen betaald. Deze verschillen kunnen invloed hebben op de concurrentieverhoudingen. De Raad adviseert om

in de Europese discussie te komen tot een harmonisatie van de financieringsystematiek waardoor alle veehouders binnen de Europese Unie een gelijke vergoeding krijgen bij een uitbraak van een bepaalde ziekte.

Verder krijgen veel bedrijven direct dan wel indirect te maken krijgen vervolgschade. Het is mogelijk dat in de Europese Unie verschillen bestaan tussen de lidstaten over de omgang met deze vervolgschaden. De Raad adviseert om in de financiële discussie te pleiten voor harmonisatie van de wijze van bekostiging van uitbraken van dierziekten en de vervolgschade of het de bedrijven mogelijk te maken zich op een andere wijze in te dekken tegen de financiële gevolgen van de vervolgschades. Hierbij zou gedacht kunnen worden aan fiscale mogelijkheden of verzekeringen.

3.2.2.4. Communicatie

Bij een uitbraak van een zeer besmettelijke dierziekte is een goede communicatie tussen de overheden en de burger c.q. veehouder van groot belang.

Het verleden heeft aangetoond dat onduidelijke informatie kan leiden tot een daling in de verkoop van producten uit de sector en een meer algemeen verminderd vertrouwen van de consument in de overheid en de sector. Daarbij komt ook dat voedselkwaliteit en voedselveiligheid op dit moment voor de maatschappij belangrijke items

zijn. Naar het zich laat aanzien blijft voedselveiligheid ook de komende tijd nog een belangrijk item voor de Europese consument.

De Raad adviseert om ook in de toekomstige Europese regelgeving in belangrijke mate aandacht te schenken aan het onderwerp communicatie. De Raad denkt hierbij aan het extra vrijmaken van geld voor het opzetten van een actief communicatiebeleid richting consument. Dit zou bij voorkeur moeten worden uitgevoerd door de Europese Commissie om te verzekeren dat er objectieve informatie naar buiten wordt gebracht.

Extra aandacht zal dan wel moeten worden geschonken aan de toegankelijkheid van deze informatie voor het bredere publiek.

De Raad acht het ook van belang dat er ten aanzien van de monitoring en de resultaten daarvan van zowel de in het wild levende, hobby en bedrijfsmatig gehouden dieren een betere communicatie plaats vind.

LITERATUURLIJST

1. Dierziektebeleid met draagvlak 1, publicatie RDA 2003/08, december 2003
2. Dierziektebeleid met draagvlak 2, publicatie RDA 2004/01, januari 2004

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: SAMENSTELLING WERKGROEP “EVALUATIE EN TOEKOMST VAN HET EUROPESE DIERGEZONDHEIDSBELEID”

B. v. d. Berg	Dierenbescherming
P. Bours	LNV- DL
G. Vrieze	LNV-AID
J. Klessens	COV
A.J.G. den Hertog	KNMvD
P. Thijsse	NBHV
K.J. Osinga	LTO
J. Cremer	VWA
J.J. Raap	PVE
L. Westgeest	VSV
S.J. Beukema (voorzitter)	RDA

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN PUBLICATIES

Onderstaand overzicht betreft de publicaties van de Raad vanaf 2002. Een overzicht van eerdere door de Raad uitgebrachte adviezen kan worden opgevraagd bij het secretariaat van de Raad of is te vinden op www.raadvoordierenaangelegenheden.nl.

PUBLICATIES IN 2006:

RDA 2006/01	Gedeelde zorg – Actieplan (publicatie Forum Welzijn Gezelschapsdieren)
RDA 2006/02	Gedeelde zorg – Feiten en cijfers (publicatie Forum Welzijn Gezelschapsdieren)
RDA 2006/03	Mogelijkheden tot versoepeling van het verbod op het hergebruik van dierlijke eiwitten
RDA 2006/04	Natuurlijk gedrag van melkvee en vleeskalveren
RDA 2006/05	Natuurlijk gedrag van varkens
RDA 2006/06	Natuurlijk gedrag van legkippen en vleeskuikens
RDA.2006/07	Hoogproductief melkvee: grenzen aan de groei?

Jaarverslag 2005

PUBLICATIES IN 2005:

RDA 2005/01	De rol van wild bij de insleep en verspreiding van klassieke varkenspest en mond- en klauwzeer in Nederland
RDA 2005/02	Immunosterilisatie als een alternatief voor de huidige wijze van castratie in de varkenshouderij
RDA 2005/03	Maintaining or improving farm animal welfare in the light of increasing trade liberalisation and globalisation: a contradiction in terms?
RDA 2005/04	Het houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier
RDA 2005/05	Implicaties van de door EFSA geformuleerde opinie over het bedwelmen en doden van de belangrijkste productiedieren voor richtlijn 93/119/EG en het Nederlandse standpunt ten aanzien van deze richtlijn.
RDA 2005/06	I&R hobbydieren/definitie gezelschapsdieren
RDA 2005/07	De erkende dierenarts

- RDA 2005/08 Advies over de wintersterfte 2004-2005 van grote grazers in de Oostvaardersplassen
RDA 2005/09 Inventarisatie van de stand van zaken met betrekking tot ingrepen bij pluimvee

Jaarverslag **2004**

PUBLICATIES IN 2004:

- RDA 2004/01 Dierziektebeleid met draagvlak – Advies over de bestrijding van zeer besmettelijke dierziekten; deel 2 – Onderbouwing van het advies
RDA 2004/02 Herinrichting van het distributie- en kanalisatiesysteem van diergeneesmiddelen in Nederland
RDA 2004/03 Negatief- en positieflijst voor vissen, reptielen en amfibieën ter invulling van artikel 33 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren
RDA 2004/04 Bestialiteit
RDA 2004/05 Strategieën om te komen tot een efficiëntere opsporing van besmettelijke, aangifteplichtige dierziekten
RDA 2004/06 Verkenning van de toekomstperspectieven voor agroproductieparken in Nederland

Jaarverslag 2003

PUBLICATIES IN 2003:

- RDA 2003/01 Advies omtrent dierziekten en zoönosen, waarvoor hobbymatig gehouden dieren vatbaar zijn en als drager kunnen fungeren, die een bedreiging kunnen vormen voor de gezondheid van mensen en bedrijfsmatig gehouden dieren en die in het kader van grote bestrijdingscampagnes relevant zijn
RDA 2003/02 Wet- en regelgeving omtrent hobbydieren
RDA 2003/03 Mogelijke dierenwelzijnproblemen in de paardenhouderij
RDA 2003/04 Zorgen voor je paard
RDA 2003/05 Criteria voor dodingsmethoden voor paling en meerval
RDA 2003/06 Het doden van drachtige grote landbouwhuisdieren
RDA 2003/07 Negatief- en positieflijst voor zoogdieren en vogels ter invulling van artikel 33 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren

RDA 2003/08 Dierziektebeleid met draagvlak – Advies over de bestrijding van zeer besmettelijke dierziekten; deel 1 – Advies

Jaarverslag 2002

PUBLICATIES IN 2002:

RDA 2002/01 Minimum welzijnseisen tijdens bestrijdingscampagnes

RDA 2002/02 Fokken met recreatiedieren (1)

RDA 2002/03 Fokken met recreatiedieren (2)

RDA 2002/04 Advies aan de Directeur Landbouw van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij inzake een plan van aanpak voor de bestrijding van aangeboren afwijkingen bij katten

RDA 2002/05 Een toetsingskader en toelatingsprocedure voor aanwijzing van nieuwe voor productie te houden vissoorten